CROATIAN

Ministarstvo Trgovine i Rada

URED DOSELJIVANJA I UGRADJANJIVANJA

ODJEL UPUTJIVANJA

Washington

Uputa za Doseljenike

TIČUČI SE

SJEDINJENIH DRŽAVAH

ZGODE ISTIH

VLADA

I ZAVODI

Priredjeno po Narodnom Društvu Sinovah
Amerikanske Revolucije

DRŽAVNA TISKARA -:- WASHINGTON

1908

JUN 27 1908
D. of D.

JV6543
.S63

SJEDINJENE DRŽAVE.

OBAVIESTI ZA DOSELJENIKE.

Osoba koja ostavlja svoj rodni kraj te odlazi u drugi da tamo udari svoj dom, želi da sazna istinu o njekoliko stvari tičućih se zemlje u koju odlazi.

Ovaj spis je baš zato da poda takove obaviesti te je sastavljen, ne od ljudi koji bi imali najmieru da se posluže vašim radom ili koji bi tražili vaš novac, već od Družtva koje ima za svoj cilj da svakoga podučava ljubav postojbine, te koje je sastavljeno od potomaka onih ljudi kojim Sjedinjene Države duguju svoj obstanak kao posebna vladavina. Ovo družtvo se zove "Sinovi Amerikanske Revolucije" (Sons of the American Revolution.)

Pitanja o kojim većina onih koji dolaze u Sjedinjene Države žele da nješto doznaju, su sljedeća:

1. Kakove prigode pružaju se strancu glede rada za plaću ili zaradu kojom bi njegov rad bio dobro nagradjen?

2. Jeli ili nije istina da svatko može postati bogat u ovoj zemlji?

3. Koja je vjera ove zemlje?

4. Mogu li djeca postići ovdje bolju naobrazbu nego u zemlji iz koje dolazim?

5. Što je ta sloboda o kojoj sam tako čestokrat čuo?

6. Kako se sa ovom zemljom vlada u obćenitom smislu?

7. U kojoj mjeri će biti moguće da ja ili moja djeca sudjelujemo u vladavini ove zemlje?

Evo odgovora na ta pitanja:

Na 1-vo. Sav narod Sjedinjenih Država je na jedan ili drugi način, sastavljen od radnika. Ovdje nema plemenitaša koji ne rade. Svatko tko dolazi amo ima da radi na jedan ili drugi način. Ovdje je rada na polju, u rudnicama, u tvornicama, na željeznicama, u gradovima; te sa svakim od ovih zanimanja dobiti ćete pristojnu plaću za vaš rad. Ali nesmijete očekivati da ćete biti plaćeni ako ne radite.

Na 2-go. I ako je istina da ima mnogih u ovoj zemlji koji su bogati i koji su postali bogatim usljed svojeg rada i štedljivosti, istina je takodjer da ih ima mnogo više koji su siromasi i koji će takovim uvjek ostati. Prigode da se postane bogatim otvorene su svakomu, ali to će ovisiti samo o vašem radu i obrtnosti te prištedjivanju. Stoji dakle u vama, te nikomu drugomu, dali ćete se obogatiti ili ostati siromahom.

Na 3-će. U ovoj zemlji nema državne vjere. To znači da Vlada ne plaća za uzdržavanje nikakovih svećenika nit duhobrižnika, te nema poreza na narodu za uzdržavanje nikakove crkve. Ovo je kršćanska zemlja, u smislu da većina ovdašnjeg naroda vjeruje u Krsta, ali svakomu, Židovu ili Kršćanu, slobodno je da obožava Boga onako kako mu to propisuje osobiti način njegove vjeroizpoviesti, te to obožavanje je samo u toliko ograničeno da ne smije sadržavati nećudorednih običaja ili vriedjati druge.

Na 4-to. Nema zemlje u kojoj bi tako lahko bilo po mladost da steće naobrazbu kao što je ova. U većini mjesta sva djeca od njeke do njeke dobe, primorana su pohadjati školu eda se uče, te skoro uvjek naobrazba se postigne bezplatno, pošto su škole uzdržavane od Države, jer narod Sjedinjenih Država vjeruje da čim bolju naobrazbu djeca dobiju, tim će postati bóljim gradjanima i biti sposóbniji da zaslužuju dóbre plaće te takó če bolje moći da brinu za se i svoje obitelji.

Na 5-to. Sloboda ne znači da svatko može da čini što ga volja. Nikomu nije dozvoljeno da krade, ubija, vara ili oštećuje drugoga. Sloboda znači da dotle dok se jedna osoba pokorava zakonima zemlje, koji zakoni su sastavljeni od naroda, njoj je prosto da se bavi onim poslom koji si odabere; da obožava Boga načinom koji drži da je najbolji; da bude osobno obranjena od napadaja od strane drugih ili utamničenja od strane činovnika; da bude zaštedjenja u zadržanju i uživanju svakog posjeda koji je pošteno njezin.

Zemlja je ova zemlja od zakona, te ti zakoni su sastavljeni od ljudi odabranih od naroda, te svatko, bogat ili siromah, visok ili nizak, jak ili slab, biva vladan od istog zakona te biva branjen od istog zakona. Predsjednik ove zemlje mora da poštuje taj zakon jednako kako ćete ga vi morati da poštujete.

Na 6-to. Ova zemlja se upravlja zakonima stvorenim od ljudi koji su odabrani od naroda. Ako su takovi zakoni nepravedni ili preveć tište, oni se mogu promieniti od istog zakonodavnog tiela koje ih je stvorilo, te pošto ljudi koji sastavljaju zakone bivaju birani u kratkim razmacima vremena, nikakov nepravedni zakon nemože da postoji dugo u moći. Predsjednik Sjedinjenih Država i Governori četrdeset i pet država koje sastavljaju ovu zemlju, takodjer su birani od naroda. Njihova je duž-

nost da nadziru da se postojeći zakoni vierno obslužuju, ali oni ne imaju moći niti vlasti da sami stvaraju prečinjaju ili promienjuju zakone sastavljene od ljudi u tu svrhu od naroda biranih, niti smije Predsjednik ili Governori da odstrane od službe ljude birane da stvaraju zakone niti takovim ljudima zabraniti da se sastaju u odredjeno doba.

Sudovi su neodvisni toliko od ljudi koji stvaraju zakone koliko od Predsjednika ili Governora. Njekoji od sudaca su birani od naroda a njekoji opet imenovani od Predsjednika ili Governora Država. Ako se jedna osoba u ičemu nalazi povriedjena, ona se obrati Sudu da joj bude učinjeno pravo, te u najvećem dielu slučajeva, pitanje dali se ikakova povrjeda dogodila ili ne, biva saslušano i odlučeno od dvanaest drugih njoj jednakih gradjana, nazvanih Porota.

U zemlji vladanoj kao što je ova, manje je potrebe velikog vojničtva nego u mnogim drugim, te često će proći ciela godina da ne vidite vojnika, a osim veoma riedkih slučajeva, narod koji ovdje žive ne mora služiti u vojničtvu ili ratnoj mornarici.

Na 7-mo. Svi oni koji su ovdje rodjeni, gradjani su ove zemlje te kao takovi imaju pravo da sudjeluju u vladavini, da glasuju u izborima te da bivaju birani. Oni koji niesu ovdje rodjeni mogu da postanu gradjani tim da se ugradjane, te kada se jedna osoba ugradjani, ona dobije sva prava jednog gradjana,—ona je onda pravi gradjanin. Uvjeti pod kojim se osoba može da ugradjani jesu da mora živjeti u ovoj zemlji pet godina, posjedovati dobar ćudoredni harakter, biti vješt govoru i razumljevanju našeg jezika te imati nješto obćenita pojma naše forme vladavine.

Velika je ovo zemlja u koju ste došli. Ona se prostire od sjevera gdje se snieg i led nikada podpuno ne odtopi

do juga gdje studen nije nikada poznata, od oceana na iztoku 3000 milja do oceana na zapadu. Na njoj su velika jezera i rieke, visoke brdine, plodne doline i kotline. U njoj su velike naslage uglja, gvoždja i petroleuma. Tu je skoro svaka vrsta voća i žita u velikoj množini te ogromne tvornice zgotavljaju svaku stvar potrebnu za udobno življenje. To je zemlja u koju ste došli. Bili nje vriedni!

LIBRARY OF CONGRESS
0 038 278 387 6